

”Och jag hörde en stark röst från templet säga till de sju änglarna: »Gån åstad och gjuten ut Guds sju vredesskålar på jorden.»” (Johannes' uppenbarelse, 16 Kapitlet)

1

Tolv år tidigare

I november, innan isen lägger sig, händer det ibland att en mörk kalldimma driver fram över Storsjöns vatten. Den väller upp längs stränderna i det trånga sundet mellan Frösön och själva Östersund och allt blir inbäddat i en ogenomtränglig gråhet. När han var liten och blivit en smula ängslig då det knappt gick att se handen framför sig, hade mamma förklarat att det egentligen bara var moln.

Lågtflygande, vänliga moln. Man kunde också tänka på dem som själva sjöns alltmer rofyllda andning inför en lång sömn. Den där dimman, brukade mamma säga, förebådade i själva verket en glädjerik, kall och snörik vinter med mycket sol och skidåkning. Hon hade alltid varit underbar med den sortens tröst. Därför var det olustigt att komma på att han kände sig som den där kalldimman. Grå och tom. Inombords, utanpå. Han hade aldrig tänkt på de där molnen som något ont eller dåligt. Det var först nu det blev så.

Egentligen hade det den senaste tiden varit som att allt han upplevt och mindes bara ville vältra upp sin dunkla och ihåliga sida.

Skogsråets svarta rygg vändes mot honom.

Hans mamma såg på honom. Hostade. Ansiktet fick det där uttrycket som sa honom att hon nu gav sig iväg någon annanstans. Bort från allt för att uthärda smärtan. Hon avskydde mediciner, men han önskade verkligen att hon kunde ta allt det där som dom ville. Eller åtminstone lite. Det var inte lätt att se henne plågas. Mammans händer tog ett allt hårdare tag om sjukhuslakanens kant och han

blev tvungen att vända sig bort, om så bara för ett kort ögonblick. Några träd utanför sjukhuset rörde sig oroligt i eftermiddagsbrisen. Skulle det verkligen kunna bli friska nya blad på de där kala grenarna? Det var en dag av isblåst när våren fick vika undan för kölden. Allt borde vara annorlunda. Ingen cancer, inget sjukhus, ingen plåga, bara annalkande värme och middag på balkongen efter skolan. Men han var tillräckligt stor för att inse att något sådant aldrig skulle återkomma. Nu väntade ensamhet och påtvingad vuxenhet i alla avseenden. Han undrade om han skulle stå ut med att bo kvar alldeles själv i lägenheten som varit deras hem ända sedan han var liten.

– Du, sa hon.

Smärtan hade dragit sig undan för en stund.

– Ja, mamma?

Han vände sig mot henne och lutade sig närmare.

– Jag har något åt dig. Ett brev.

– Ja?

Han flyttade upp på sängkanten.

– Du ska inte läsa det nu. Först när jag är borta.

Jodå, han visste det. Och hon visste det själv. Hon skulle dö. De hade sannerligen inte varit rädda för att prata om det, så det var inte det att hennes ord kom som en överraskning. Men ändå. Det var alltid ett svart schakt som öppnades, och det blev ett ofattbart ohyggligt fallande utan slut när det verkligen kom på tal. Han tog ett hastigt andetag och grep efter hennes händer. Hon hann dra fram ett ganska tjockt brunt kuvert som legat under täcket på bortre sidan av sängen.

– Älskade mamma, viskade han. Älskade, älskade mamma.

– Mm, jag vet, sa hon utan att försöka låta tröstande. Sådant var redan passerat.

– Ta brevet, fortsatte hon. Men läs det inte nu. Gör det sedan. Sedan. Lova det.

Hon slöt ögonen. Minsta ansträngning var verkligen tröttande. Men smärtorna återkom med skärande intensitet och tillät ingen vila. Likt en pockande svartsjuk man som kräver full koncentration och total uppmärksamhet. Sonen reste sig och gick till fönstret. Ståendes där kände han nästan fysiskt moderns kamp tränga sig på mot sin nacke och rygg. Den vidrörde honom som ett tunt luftdrag bärandes alla sjukhusets svaga men påträngande dofter av, ja, vad var det... rengöringsmedel, rena lakan, latrin och mat. Och det där odefinierbara som hade med gasbinda att göra.

Bortom hustaken och de nakna träden kunde han se Storsjöns svarta vårvatten göra sig av med sina sista isflak. Ännu längre bort bleknade gråblå fjällsiluetter och skymningen var snart här. Bortkastad, meningslös skönhet, tänkte han. Tomma löften om vår och värme. Nu kan jag bara se det bortflyende trollets ihåliga rygg i allt.

Ytterligare några dagar skulle gå innan den sista plågan drog bort och mörkret kunde sluta sig över hans mamma. Och sedan blev brevet läst.

Nutid

Det lilla huset på Frösön låg tämligen enskilt i ängslutningen på vänster sida upp mot Frösö Kyrka till. Sista biten grusväg dit var en vacker björkallé och Gertrud Nielsen älskade att sakta in och njuta av skönheten. Hon hade alltid levt ensam och tyckte om stillheten vid skogsbrynet. Det var ett lyckokast att hon fått hyra bostaden. Att

avskildheten denna kväll talade emot henne och delvis avgjorde hennes öde hade hon givetvis ingen som helst aning om.

Fröken Nielsen var en stram kvinna, tunn och senig med en hud som bar spår av många turer uppe i fjällen, både vinter och sommar. Född och uppvuxen i Norge, men det var över trettio år sedan hon flyttade till Jämtland. Anledningen hade varit nog så enkel och banal. En ung man. Men när hon väl var på plats i Östersund och till och med lyckats skaffa sig arbete, rann allt ut i sanden. Han gifte sig med någon annan sedan. Lika bra det, brukade hon tänka.

Bussen stannade. Gertrud klev av och började gå den sista biten upp till huset. Hon hade nyss spelat orgel på en minnesstund i Gamla kyrkan. Det var en av de uppgifter hon emellanåt fortfarande fullgjorde inom kyrkan. Det var självklart för henne att ställa upp och hon tog givetvis aldrig betalt. Det passade bra att ha en fri ställning på det viset. Och ingen hade anledning att klaga på hennes spel heller. Hon hade väl kanske blivit lite mindre rörlig i fingrarna på senare år, trots allt var hon fyllda sjuttio, men det var inget som hindrade. Flitigt övande vid tramporgeln hemma höll igång hela kroppen. En lärare på universitetet hade dött i en bilolycka på E14 och kyrkan hade varit full av kollegor och vänner från när och fjärran. Med ett visst missnöje hade hon hört hur den unge studentprästen som lett minnesstunden varit något försiktig och vag i sitt sätt att tala om Gud. Nog visste Gertrud att det alltid fanns en del som inte var speciellt förtjusta i det religiösa och kanske till och med tyckte att det var fel att minnesstunder hölls i kyrkan. Förmodligen var det därför prästen varit så varlig i sina formuleringar. Men själv skulle hon inte kunnat acceptera en sådan försonlighet och anpassning om det varit hon som hållit i det hela.

Vad fanns det för anledning att ta hänsyn till icketroende som var närvarande i Herrens hus? Det kunde hon inte inse.

Dessbättre skulle hon slippa den där sortens överslätande och inställsamma attityd i morgon på kvällsmötet. Då skulle hon på nytt ta tag i sina hjärtefrågor. Hon hade sedan många år varit aktivt delaktig i ett litet löst sammanhållet forum av kristna i stan som träffades och samtalande om religion och moral. De som var med i detta sällskap brukade ofta synas i lokalpressen med skarpa insändare och debattartiklar om allt mellan himmel och jord.

Gertrud stannade till på gårdsgångens stenplattor, bläddrade förstrött i den post och reklam hon hittat i postlådan nere vid stora vägen, såg ut över den gröna gräsmattan och de kraftfulla buskarna som vägrade ge upp sin friskhet trots den annalkande hösten. Ägarna till huset hade varit noga med allt planterat. Tåliga spireor samsades med rhododendron som faktiskt behöll sina blad året runt även i Jämtland. Hon mindes hur förvånad hon varit över det den första vintern i huset. De blekgröna bladen som stack upp ovanför snötäcket. Märklig syn. Ett magnifikt buxbomsbestånd bredde ut sig i skydd av huset och ett antal bergtallar och dvärggranar. Barrträden hade genom omsorgsfull beskärning blivit mycket tätta. En genomtänkt och anpassad trädgård. Gertrud tyckte om att sköta allt detta vackra och såg till att det fanns rikligt med välmående blomster i rabatterna kring huset. Det var bara de stora gräsytorna hon behövde hjälp med. Grannen tvärs över vägen brukade komma med sin åkklippare. Så hade det varit i alla år redan innan Gertrud flyttade in.

Hon sträckte på ryggen. Den värkte lite. Svårt att sitta och stå upp så där länge nu för tiden. Man behöver lägga sig ner och räta ut sig lite då och då under dagen. Så vände hon sig om och såg ut mot

landskapet som öppnade sig neröver. De böljande kullarna och långt borta syntes Östberget med sitt utkikstorn. Vad fint det är fast det är den fjärde september. Kanske borde man se till att gräset blev klippt en gång till före vintern? Undrar var katten håller hus. Den brukade alltid dyka upp när hon kom hem. Kanske hade någon rävar varit i närheten. Jaja, det kan vara farliga saker. För en katt.

Mörker och aftonkyla började dra in från de täta skogspartierna bakom huset. Gertrud svepte ihop sin uppknäppta kappa. Strunt i katten så länge. Det skulle bli gott med lite varm middagsmat. Köttsoipan från igår smakar förmodligen bara godare idag. Det går fort att koka upp den på spisen.

Väl inne i köket lade hon undan maten hon handlat och satte sig en stund senare för att äta gårdagens uppvärmda soppa. En hårdbrödbit med norsk brun mesost till. Efteråt fick det väl bli en kaffeslurk. På nyheterna i radion rapporterade man om nya oroligheter i mellanöstern. En bilbomb hade exploderat i Jerusalem och dödat två israeliska högerpolitiker, men också ett antal vanliga medborgare, till och med barn. Gertrud lyssnade uppmärksamt. Så var det då dags att skriva något igen. Säkert skulle dessa fanatiska självmordsbombare på ett eller annat sätt bli försvarade av högröstade anti-israeler i svenska medier. Så motbjudande att tänka på!

Hon reste sig och gick till sitt skrivbord i vardagsrummet. Både kaffe och disk fick vänta en stund. Mappen med gammalt material åkte fram och hon försjönk i läsning under en lång stund. Det hade blivit många insändare under årens lopp. Ibland hade de publicerats i båda lokaltidningarna, och då fanns de i dubbla exemplar. Rubriksättningen, kunde hon förtjust konstatera, hade alltid varit utmärkt. Tydlig och rak. "*Israelhatet är ren antisemitism.*" Mycket

bra, nickade hon nöjt. Den som är emot Israel är också emot judarna som folk. ”*En god kristen måste stödja Israel.*” ”*Stoppa terroristen Arafat.*” Det var nästan så hon blev förvånad över hur mycket hon skrivit under årens lopp. Hennes kärlek till staten Israel var lika välkänd som hennes oförmåga att kunna se något som helst ont i dess politik mot sin omvärld.

Bland insändarna fanns också sådana som behandlade andra ämnen. En hel del kring skolan förstås. Hon hade ju inte bara varit organist och pianolärare utan också jobbat i den kommunala skolan och på nära håll fått följa det som hon kallade ”skolans förfall” under många år. Gertrud kunde nästan få rysningar av fasa när hon tänkte på hur unga flickor gick klädda i skolan nu förtiden. Bara magar, och smink som de värsta horor. Och språket sedan. Så grovt och okristligt att man nästan kunde känna doften av svavel från helvetet när man hörde dem. Hur kan föräldrar och samhället tillåta sådant? Det var nog nödvändigt att vara så tydlig som Gertrud försökte vara i sina insändare. Lite gammaltestamentligt predikande behövdes sannerligen i denna värld.

Det hade verkligen varit mycket svårt för henne att höra den unge prästen idag under minnesstunden. Att han tog så mycket hänsyn till de icketroende som varit närvarande i Herrens hus. Det var en eftergift av den mer svårsmälta sorten. Nåja, tänkte hon, ibland får man se saker i ett längre perspektiv. En dag som denna kan jag vara förlåtande och mild mot mina medmänniskor. Men kom ihåg att ingen undgår Herrens dom och straffet ska komma till dem som envisas med att uppträda gudlöst.

Gertrud kände att hon började bli så där lagom indignerad för att kunna skriva och tog fram papper och penna. Men så stördes hon av ett klirrande ljud. Matbordet med soppan? Vad var det? Katten?

Hur hade den kommit in? Kände hon en kall vind nere vid fötterna?
Gertrud reste sig och gick mot köket utan att ha den minsta tanke på
att vara rädd. Men när hon upptäckte att dörren mot baksidan stod
på glänt kändes det plötsligt obehagligt.